

Hälso- och sjukvårdsnämnden

2021-02-16

HSN 33-2021

2020-12-15

Ku2020/01900

Ku.remissvar@regeringskansliet.seKu.csm@regeringskansliet.se

Handlingsplan för bevarande av de nationella minoritetsspråken finska, jiddish, meänkieli och romska

Sammanfattning

Region Västerbotten delar uppfattningen om behovet att främja möjligheten för de nationella minoritetsspråken att revitaliseras och fortleva som levande språk. En långsiktig utformad handlingsplan som sträcker sig över tid medför att insatserna kan planeras strategisk. Det är viktigt att dessa språk finns som ämne genom hela utbildningssystemet, från förskola till universitetsnivå. Med fler personer som talar och behärskar de nationella minoritetsspråken i samhället, blir det också enklare för det offentliga att erbjuda samhällsservice på dessa språk. Regionen har svårt att hitta översättare för vissa nationella minoritetsspråk och välkomnar förslaget om nationell översättningstjänst.

1. En ökad medvetenhet och kunskap om de nationella minoriteterna och minoritetsspråken

1.1 Region Västerbotten stöder förslaget att en obligatorisk webbutbildning för tjänstepersoner i den offentliga sektorn skulle höja kunskapsnivån om den nationella minoritetsspråken och de nationella minoritetsspråken.

Vidare lyfts behovet att samla aktuellt informationsutbud kopplat till de nationella minoriteterna och minoritetsspråken. Intentionen från början med webbplatsen minoritet.se var att samla information om alla nationella minoriteter på ett och samma ställe. Regionen föreslår att webbplatsen fortsätter att vidareutvecklas med information om alla fem nationella minoriteter och minoritetsspråk så att uppdraget inte startas om på nytt. Huruvida Sametinget ska fortsätta att ansvara och administrera för informationsportalen eller om uppdraget ska delas mellan Sametinget och den andra myndighet som beslutas ha informationsuppdraget beror på vad som fungerar bäst ur ett helhetsperspektiv.

1.3 Regionen är positiv till förslaget att införa förvaltningsområden för jiddish och romska i begränsade områden, eller på något annat sätt även ge möjlighet till statsbidrag för dessa språk. Regionen har tidigare påtalat den nivåskillnad som judar och romer själva upplever kontra övriga nationella minoriteter och minoritetsspråk, då regioner och kommuner inte erhåller statsbidrag för de språken.

2. De nationella minoritetsspråkens utveckling och revitalisering

2.1 Etablering av nationella språkcentrum är viktigt för revitalisering och bevarande av de nationella minoritetsspråken, särskilt för de språk som har färre utövare. Innehåll och storlek på språkcentrum kan anpassas utifrån språkets behov och ekonomiska resurser.

2.2 Att inrätta språkresurscentrum på flertalet regionala och kommunala nivåer bedömer regionen ligger i ett senare skede och kan vara svårare att genomföra. I Västerbottens län är många förvaltningskommuner små och ekonomin är mycket

Hälso- och sjukvårdsnämnden

2021-02-16

HSN 33-2021

2020-12-15

Ku2020/01900

Ku.remissvar@regeringskansliet.seKu.csm@regeringskansliet.se

ansträngd för både kommuner och region. Om språkresurscentrum ska inrättas så bör det tillskapas resurser på nationell nivå.

3. En obruten utbildningskedja

3.1 För bevarande och utveckling av de nationella minoritetsspråken är det viktigt att språken finns genom hela utbildningssystemet. Det är avgörande för att fler personer ska kunna tala språken och i förlängningen betydelsefullt för att den offentliga sektorn ska ha tillgång till personal med språk- och kulturkompetens.

4. Språken i det livslånga lärandet

4.2 Regionen håller med om att kompetensförsörjningen i de nationella minoritetsspråken inom den offentliga sektorn behöver stärkas, bland annat inom hälso- och sjukvården. Förslagen om att kunna erbjuda utbildning i dessa språk inom yrkeshögskolan eller på andra sätt är positivt och medför större möjlighet att kunna rekrytera personer som har kunskap i språken.

Regionen har en skyldighet att, enligt minoritetslagen, översätta lagen och annan viktig information på de nationella minoritetsspråken. Det är idag svårt att hitta översättare på vissa nationella minoritetsspråk och kvaliteten på översättningarna varierar. Förslaget att upphandla översättare på statlig eller nationell nivå är regionen mycket positiv till. Uppdragsutbildningar av översättare i romska, meänkieli och jiddish skulle öka antalet kvalificerade översättare.

5. Kultur bär språk-språk bär kultur

5.1 Språkstödspaketet har tagits fram av talare av finska, meänkieli och samiska och oftast av ungdomsföreningarna. Språkstödspaketet är ett bra initiativ och uppmuntrar till språköverföring mellan generationer. Ungdomsföreningar har väldigt små resurser och långsiktig finansiering av språkstödspaketet behövs. Regionen är positiv till att ansvaret för innehåll, utveckling och distribuering flyttas till en statlig myndighet under förutsättning att ungdomsföreningarna ställer sig positiv till detta. Myndigheten bör i samråd med ungdomsföreningarna fortsätta att vidareutveckla språkstödspaketet.

5.2 Tillgången av litteratur på de nationella minoritetsspråken är central. Målgrupperna är små ur ett kommersiellt perspektiv och förlagen behöver stöd för att satsa på utgivning av litteratur inom området. Insatser via kulturrådet för att främja utgivning behöver fortsätta för att få ett större och mer varierat utbud.

Nationella minoriteters kultur är ett prioriterat område i regionens antagna kulturplan. Kulturrådet bör ha samma långsiktiga uppdrag, särskilt när det gäller utgivning av barn- och ungdomslitteratur på de nationella minoritetsspråken.